

Memoria locului – peisajul comemorativ reflectat prin toponime,

- partea I -

Numele străzilor (odonimele) reprezintă unul din modurile de reprezentare a peisajului comemorativ al unui oraș. De asemenea, alături de acestea, monumentele de război, cimitirele de onoare și plăcile comemorative reprezintă un ansamblu al expresiei politicilor în domeniul memoriei celor care au luptat pe câmpul de luptă pentru Patrie. Numele de stradă reprezintă elementul cel mai frecvent utilizat în orientarea în cadrul unui oraș. Primele încercări de reglementare la nivelul toponimiei orașului București datează din anul 1834. La acel moment, orientarea veche, după denumirea de mahalale, numerele de case, sau alte elemente geografice, devenise dificil de utilizat, fiind necesară realizarea unui nomenclator stradal și a unei comisii care va gestiona atribuirea numelor de străzi din oraș.

Războiul de Independență va reprezenta momentul major care a determinat implementarea procesului de denominare oficială a străzilor, când acestea vor primi și un caracter onorific. Independența României a făcut posibil un control deplin al teritoriului reflectat și printr-o bună posibilitate de intervenție în dezvoltarea nomenclaturii topice a Țării. Astfel, atât numele de localități, dar și toponimele din cadrul acestora au putut fi configurate în sensul unui spațiu de reprezentare a valorilor conștiinței naționale (curajul, jertfa, victoria) ce au contribuit, cu siguranță, chiar dacă indirect, la formarea mândriei naționale.

După terminarea războiului și recunoașterea Independenței de Stat a României la Congresul de la Berlin (iunie – iulie 1878), s-au luat măsurile necesare punerii în aplicare a prevederilor tratatului, au făcut posibile ca festivitățile dedicate intrării în București a Armatei Române victorioase să fie organizate pe data de 8/20 octombrie 1878.

Cu această ocazie, pentru a cinste victoriile Armatei Române în acest război dar, și ca un omagiu adus ostașilor care au luptat cu vitejie și s-au sacrificat pe câmpul de luptă, autoritățile administrației locale din București au decis schimbarea unor artere importante din oraș cu odonime ce aduc aminte de locurile unde s-au desfășurat luptele armatei române în Războiul de Independență, precum și de numele unor corpuri (unități speciale) de armată, ce s-au distins în acest război.

Decizia acordării acestor nume de artere din București a fost luată cu puțin timp înainte de intrarea în oraș a trupelor armatei române, după o propunere prezentată de locuitorul primarului I. Procopie-Dumitrescu, în cadrul ședinței extraordinare a Consiliului Comunal din data de 20 august - 2 septembrie 1878, pentru a avea răgazul ca până la festivitățile anunțate să fie realizate și instalate noile plăcuțe cu numele străzilor.

Redăm mai jos fragmentul din ședința susținută în data de 20 august - 2 septembrie 1878, publicată în Monitorul Comunal, Anul III, nr. 38, vineri 29 (11) septembrie 1878:

„D. Locotenent de Primar, încunosciințează că pentru ziua de 8 Octombrie viitor este hotărâtă intrarea oștirea române în capitală, că ast-fel fiind trebuie ca în acea zi să 'i facem uă primire demnă. Se scie, zice d-sa, cu cât entusiasm a fost primite diferitele corpuri ale oștirea în toate

reședințele județelor pe unde au trecut; d-sa crede deară că acum venind în Capitala României, Comuna București este deătoare să facă sacrificii pentru uă distinsă primire drept resplată și încurajare pentru bravii noștri oștași ce au sciut să lupte cu eroismu și multă distincțiune pe câmpul de onoare, pregătind printr'aceasta viitorul acestei țări și probând lumii întregi că națiunea română este plină de viață și merită să trăiască; așa deară pentru expusul finit D. locotenent de Primar roagă Consiliul să acorde un credit de la 20 până la 30 mii lei care să se acopere din economiile resurselor bugetare ale anului curent, ca ast-fel să se poată face mai din timp lucrările necesare de decorațiunea Stradelor și altele pentru această solemnitare.

Consiliul în unanimitate acordă cerutul credit de lei 30,000 asupra căruia decide a se cere și încuviințarea Ministerului.

Tot într 'un timp Consiliul, după propunerea d-lui Serurie, consiliar-ajutor, numesce uă comisiunea compusă de d-nul I. P Dumitrescu, Locotenent de Primar, d-nu Dr. Sergiu, d-nul Dimitrie Geani, Consiliari și d. Inginer-șef, cu însărcinarea de a observa și a priveghia executarea lucrărilor ce vor trebui a se face și a chibzui asupra măsurilor de luat în privința solemnității.

Cu această ocasiune D. Locotenet de Primar aduce aminte că recunoscându-se necesitatea d'a se schimba nomenclatura stradelor ce poartă numiri fără nici uă însemnătate și a li se da numirea localităților unde oștirea română a fost victorioasă în resbelul din urmă cu Turcii, cum și numiri de corpurile oștirea și de bărbați iluștri, Consiliul a numit uă comisiune compusă de membrii din sânul său spre a alege acele numiri și a forma uă listă și să 'i supună opiniunea sa spre a decide. În această privință s 'au cerut deslușiri de la Ministeriu, nu s 'a primit însă până acum sciințele necesare și pentru că D-sa D. Locotenent de Primar a găsit cu cale ca la 8 Octombre, ziua intrării oștirea în Capitală să fie schimbate numirea stradelor pe unde ea va trece, a format uă listă de asemenea numiri ce o presintă Consiliului și 'l roagă a decide ca astf-fel să poată comanda imediat și facerea tabelor necesarii spre a fi gata până în ziua arătată.

D. *Ionescu*, luând cuvântul, zice că de oare-ce este numită uă comisiune într 'aceasta, crede că trebuie a se adăsta mai întâiu ca ea să 'și termine lucrarea sa și apoi Consiliului examinând'o, să discute cestiunea și să decidă asupra numirilor de strade ce se vor schimba, căci alt-fel fără o asemenea lucrare perdem timpul și nu vom face nimic.

D. *Locotenent de Primar*, răspunzând d-lui Ionescu, zice că d-sa s 'a ocupat de această cestiune învederea zilei de 8 Octombre, și a propus a se schimba d 'uă cam dată numirea numai a câtor-va strade pe unde are a trece oștirea triumfătoare și aceasta D-sa cerut să se admită chiar astă-zi ca să aibă timp fabricantul ce se va însărcina, să le facă până în ziua de 8 Octombre; rămânând ca în urmă consiliu privind lucrarea Comisiunei să discute asupra schimbării numirei celor lalte strade; de aceia roagă Consiliul a se pronunța asupra numirilor propuse de D-sa.

D. *Serurie*, luând cuvântul zice că deacă este pentru ziua intrării oștirea în capitală, și D-sa opinează ca Consiliul să se pronunțe astă-zi asupra schimbării numirei stradelor pe unde are a trece oștirea.

Discuțiunea se încheie și Consiliul găsiind propunerea D-lui Locotenent de Primar, o aprobă întocmai, admite numirile propuse de D-sa și decide a se schimba d 'uă cam dată nomenclatura următoarelor strade:

Calea Mogoșoaiei, în calea *Victoriei*.

Strada Herăstrău, în calea *Dorobanților*.

Calea Vergului, în calea *Călărașilor*.

Strada Târgoviște, în strada *Griviței*.

Strada Belvedere, în strada *Plevna*.

Strada Craiovei, în calea *Rahovei*.

Strada Germană, în strada *Smârdanu*.

Strada Spirei, în strada *13 Septembrie*.

Strada Filaretu, în strada *11 iunie*.

Bulevardul din vale de la strada Brezoianu spre Cotroceni în *Bulevardul Independenței*.

Tot uă dată Consiliul lasă ca D. Locotenent de Primar să facă alegerea tablelor și decide a se comanda îndată facerea lor acordând pentru plata costului lor creditul necesar cu încuviințarea Ministerului conform lezei ".

-va urma-

Bibliografie:

Nicolae, Ion, 2006, *Toponimie geografică*, Edit. Meronia, București,

Monitorul Comunal al Primăriei București, Anul III, nr. 38, vineri 29 (11) septembrie 1878.

